

Vergaderjaar 2008–2009

28 676

NAVO

Nr. 71

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 november 2008

Op 9 en 10 oktober heeft te Boedapest een informele bijeenkomst plaatsgevonden van de Noord-Atlantische Raad (NAR) in de samenstelling van ministers van Defensie, waarover ik u met referentie heb geïnformeerd. Ik heb met mijn collegae gesproken over de operaties die de Navo uitvoert en over de voortgang van het transformatieproces. En marge van de bijeenkomst werd de eerste bijeenkomst op ministerieel niveau gehouden van de Navo-Georgië Commissie. Met deze brief informeer ik u over de resultaten.

Operaties

Er werd een sessie gehouden over Navo-operaties, gevolgd door een sessie met de niet-Navo-lidstaten die deelnemen aan ISAF. Gesproken is over piraterij voor de kust van Somalië, over Afghanistan en over Kosovo.

Over piraterijbestrijding werd besloten dat het bondgenootschap de mogelijkheden onderzoekt om een *Navo Standing Maritime Group* (NSMG), of een deel daarvan, in te zetten voor patrouille in de wateren bij Somalië en tevens voor het escorteren van voedseltransporten van het Wereld Voedsel Programma. Ik heb daarbij opgemerkt dat Nederland daarover een nationaal besluit aan het voorbereiden was. Over de details daarvan heb ik u op 10 oktober jl. per brief en in het AO van 22 oktober mondeling geïnformeerd.

Ten aanzien van Afghanistan ging de meeste aandacht uit naar de voorgestelde uitbreiding van de rol van ISAF op het gebied van *counter narcotics*. De productie van, en handel in drugs is een belangrijke inkomstenbron voor de Taliban en ondermijnt de stabiliteit in delen van Afghanistan. Hoewel drugsbestrijding primair een verantwoordelijkheid is van de Afgaanse overheid, beschikt deze nog niet over voldoende mensen en middelen om deze taken effectief uit te voeren. De ministers besloten ISAF de tijdelijke bevoegdheid te geven om op verzoek en ter ondersteuning van de Afgaanse autoriteiten actie te ondernemen tegen drugslabora-

toria of handelaren die de gewapende opstand ondersteunen. Een en ander dient plaats te vinden binnen de grenzen van het bestaande operationele plan. Alleen de troepen van landen die daartoe door hun nationale overheden gemachtigd zijn, zullen aan dergelijke operaties deelnemen. Tijdens de ministeriële in Krakau in februari 2009 zal het effect van het ISAF-optreden inzake *counter narcotics* worden geëvalueerd.

Over de inzet van Navo-AWACS in Afghanistan werd geen besluit genomen omdat geen consensus bestond over de *common funding* daarvan. De bijeenkomst leverde geen nieuwe inzichten op ten aanzien van Kosovo en KFOR.

Tijdens de sessie met niet-Navo-lidstaten die deelnemen aan ISAF werd melding gemaakt van goede vooruitgang bij de opbouw van het Afghaanse leger en de politie. Teneinde het Afghaanse leger in staat te stellen om meer taken van ISAF over te nemen werd gepleit voor het beschikbaar stellen van meer *Operational Mentoring and Liaison Teams* (OMLT's). Als belangrijke aandachtspunten werden het verbeteren van het bestuur door de Afghaanse regering en de bestrijding van corruptie genoemd. Dit is noodzakelijk om het vertrouwen van de Afghaanse bevolking in hun regering te vergroten. Ook is het van belang om de relatie met Pakistan te verbeteren.

De speciale vertegenwoordiger van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Kai Eide, signaleerde positieve ontwikkelingen in Afghanistan, zoals de verbetering van de samenwerking tussen ISAF en de VN, een constructievere dialoog tussen de Afghaanse en Pakistaanse regering en de vastbeslotenheid van president Karzai om de corruptie aan te pakken. Hij stoorde zich, evenals diverse andere sprekers, aan recente negatieve uitlatingen in de media en pleitte voor een positievere beeldvorming.

De Afghaanse minister van Defensie Wardak sprak zijn tevredenheid uit over de opbouw van het Afghaanse leger en de politie en onderstreepte de behoefte aan OMLT's. Hij toonde zich bewust van het belang van goed bestuur en corruptiebestrijding om het vertrouwen in de Afghaanse regering en het gevoel van veiligheid onder de bevolking te vergroten. In dat verband wees hij nogmaals op de noodzaak om het maken van burgerslachtoffers te voorkomen. Tevens deed hij een beroep op de landen om bij te dragen aan het *Afghan National Army (ANA) Trust Fund* en wees hij op het belang van eerlijke verkiezingen in 2009. De Afghaanse buurlanden riep hij op om samen te werken aan de bestrijding van grensoverschrijdend terrorisme.

De ISAF landen waren het eens over de noodzaak om onverkort vast te houden aan de besluiten van Boekarest en de *comprehensive approach*. Voor de uitbreiding van het Afghaanse leger en de politie bleek brede steun te bestaan en door verschillende landen werden OMLT's toegezegd en/of bijdragen aan het *ANA Trust Fund*. Ook waren de deelnemers het eens over het belang van goed bestuur en toonde men zich bereid om in 2009 tijdelijk een extra inspanning te leveren ter bevordering van een ordelijk verloop van de verkiezingen.

Transformatie

Evenals in Londen ging veel aandacht uit naar het transformatieproces. De secretaris-generaal meldde zich te willen concentreren op het verhogen van de uitzendbaarheid van troepen, de NRF, de reorganisatie van de Navo-commandostructuur, hervorming van het Navo-hoofdkwartier in Brussel en multinationale projecten.

Er werd vrij snel overeenstemming bereikt over de stapsgewijze verhoging van het uitzendbaarheidspercentage van 40 naar 50%. Rekening houdend met nationale omstandigheden kan het tempo waarin deze verhoging wordt bereikt per land verschillen, maar het einddoel is voor allen gelijk. Ik heb er in dat verband op aangedrongen dat de cijfers en prestaties van de landen vergelijkbaar moeten blijven.

De secretaris-generaal deelde mee dat er nog steeds problemen zijn met de vulling van de NRF en de Strategische Reserves. De keuze voor de zogenoemde *graduated option* heeft dat probleem niet opgelost. Uit de reacties van de lidstaten bleek dat er niettemin nog altijd brede steun bestaat voor het NRF-concept, niet alleen als snelle reactiemacht, maar ook als motor voor transformatie.

De Verenigde Staten kondigden aan bereid te zijn tot een stapsgewijze aanzienlijke vergroting van hun huidige NRF-bijdrage in 2010, mits de bondgenoten eveneens bereid zijn om hun bijdrage te verhogen en deel te nemen aan een indringende gedachtewisseling over de inhoud van het NRF concept. Ik heb medegedeeld nog altijd veel waarde te hechten aan de NRF en om de inzetbaarheid te verbeteren heb ik gepleit voor *common funding* van zogenaamde *enablers* zoals transport. Tevens heb ik mijn voorkeur uitgesproken voor het op enigerlei wijze combineren van de NRF en de Strategische Reserve. SACEUR werd opgedragen om een militair advies voor te bereiden over het NRF-concept, de inzetbaarheid en de toepassing daarvan. Daarin zal ook aandacht worden besteed aan alternatieve financieringsvormen.

Over de reorganisatie van de Navo-commandostructuur werd geen overeenstemming bereikt. Een aantal bondgenoten wenste nader te worden geïnformeerd over de financiële consequenties van het huidige voorstel. In afwachting daarvan is een besluit over de reorganisatie van de commandostructuur uitgesteld tot de ministeriële van Krakau in februari 2009. Ik vind het jammer dat het huidige voorstel niet is geaccepteerd als een eerste, zij het zeer bescheiden stap op weg naar verbetering om vervolgens door te pakken en daarbij wederom het aantal hoofdkwartierlocaties ter discussie te stellen. Dit voorstel, dat expliciet door een aantal bondgenoten werd gesteund, stuit echter op fel verzet van de zuidelijke lidstaten.

De secretaris-generaal kondigde aan zich ten aanzien van de hervorming van zijn hoofdkwartier in Brussel te willen concentreren op vijf aandachtsgebieden: zijn bevoegdheden op het gebied van personeelsmanagement en het budget, verbetering van de samenwerking tussen de politieke en militaire staven, het uitdunnen van de comitéstructuur en het aanpassen van consensus-besluitvorming onder het niveau van de Navo Raad en het Militair Comité. Evenals de meeste andere landen heb ik, in afwachting van concrete voorstellen, mijn steun uitgesproken voor deze aanpak. Alleen enkele zuidelijke landen tekenden op voorhand bezwaar aan tegen mogelijke aantasting van de consensusregel. De komende maanden worden concrete voorstellen uitgewerkt door een speciale vertegenwoordiger van de secretaris-generaal. Deze voorstellen zullen worden besproken tijdens de ministeriële bijeenkomst van de ministers van Buitenlandse Zaken op 2 en 3 december 2008 en tijdens een gezamenlijke bijeenkomst van ministers van Defensie en Buitenlandse Zaken begin maart 2009. Doel is besluitvorming tijdens de top in Straatsburg in april 2009.

Navo – Georgië Commissie

En marge van de Navo-ministeriële werd de eerste bijeenkomst van de Navo-Georgië Commissie (NGC) gehouden op het niveau van ministers van Defensie. Deze Commissie ziet toe op de geïntensiverde samenwer-

king tussen de Navo en Georgië, waartoe tijdens de Navo-top in Boekarest (april 2008) werd besloten. De Georgische minister van Defensie gaf een toelichting op de situatie in zijn land.

De minister van Defensie,
E. van Middelkoop